

LÄSNA-LOOBU ARENGUKAVA

Sisukord

1	Sissejuhatus	3
2	Läsna-Loobu küla kirjeldus ja tänane olukord	4
2.1	<i>Ajalooline taust</i>	4
2.2	<i>Elanikkond</i>	5
3	Küla looduslikud olud	6
4	Küla majanduslikud olud	7
5	Küla infrastruktuur	7
6	Hinnang Läsna-Loobu külale läbi SWOT-analüüsi	9
6.1	<i>Läsna-Loobu küla tugevused</i>	9
6.2	<i>Läsna-Loobu küla nõrkused</i>	9
6.3	<i>Piirkonna võimalused</i>	9
6.4	<i>Piirkonna ohud</i>	10
7	Läsna-Loobu küla vajadused	11
8	Traditsioonid	11
8.1	<i>Oma kogukonnaga külasiseselt</i>	11
8.2	<i>Koostöös teiste küladega oma vallas/maakonnas</i>	11
8.3	<i>Rahvusvahelise koostööna</i>	12
9	Läsna-Loobu küla tulevikupilt	12
10	Arengueesmärk	12
11	Kokkuvõte	14
12	Lisad	15

1 Sissejuhatus

Olugi, et Läsna ja Loobu on naaberkülad Lääne-Virumaal, Kadrina vallas, on nende külade elanikud justkui üks suur pere. Nende inimeste ühendajaks on Läsna rahvamaja, mis liidabki Läsna Loobuga ning veel teistegi naaberküladega, moodustades ühise kultuurse ja tööka kogukonna. Läsna-Loobu küla on tuntud aktiivse seltsitegevuse poolest. Pärast rasket päevatööd leiavad kõik aega ja tahtmist tegeleda millegagi, mis on hingele - olgu see osalemine käsitöö õpitoas, näiteringis või laulukooris. Läsna-Loobu külas areneb põllumajandustootmine ja loomakasvatus, esindatud on hobused, kitsed, lambad kui ka kõikvõimalikud väiksemad koduloomad. Küla ümbritsevad metsad, jõed ja järved – ilusamat kodupaika on raske leida. Läsna-Loobu inimesed on uhke selle üle, kes nad on ning kust nad tulevad. Läsna-Loobu küla rikkuseks on selle inimesed. Nende esivanemad on neile loonud imelise elupaiga, millest iga Läsna-Loobu küla elanik hoolib, seda hindab ja hoiab!

Piirkond paikneb Lääne-Virumaa lääneservas, Kadrina valla loodeosas. Kaugus Rakverest umbes 35 km, Kadrinast umbes 20 km. Läsna-Loobu külast viivad läbi Tallinn-Narva ja Tapa-Loobu maanteed. Piirkond külgneb Lahemaa Rahvusparki lõunapiiriga.

2 Läsna-Loobu küla kirjeldus ja tänane olukord

2.1 Ajalooline taust

Esmase teate Läsna ja Loobu külast annab Taani hindamisraamat 13.sajandil. Loobu küla esineb Taani hindamisraamatud isegi kahekordselt. Esmalt esineb ta Kadrina kihelkonna järgi 8 adramaalise külana, siis aga veel Haljala kihelkonna 4 adramaalise külana.

1511. aastast pärinev Harju-Viru nõukogu otsus kõneleb jälle Loobust, seekord koos Läsna, kuid mitte küladest, vaid Loobu ja Läsna sarasest. On siiski ilmne, et ka Läsna pidi juba külana eksisteerima, muidu poleks seda nime mainitud.

Peale 1688. aastat eksisteerisid nii Loobu kui Läsna külad omaette üksustena. Põhjasõja ajal sai Läsna rohkelt kannatada. Juba Karl XII vägede saabumisel Virumaale 1700. Aasta novembri alul oli Läsna kohaks, kuhu majutati ajutiselt Rootsi suutükivägi, suuruses 200 meest.

Loobu küla on varasemalt nimetatud ka Lopae, Loop, Leppe, Lopp. Läsna küla on nimetatud Lessenow, Lessna.

Loobu külas asub olulise väärtusega Loobu mõis, mis loodi 1730. aastatel, mil see eraldati Rakvere mõisast. Mõisakeskus rajati Tallinna-Narva maantee äärde Loobu jõe ületuskohta. Loobu mõis on keskmise suurusega mõis. Tolleaegne mõisaansambel, härrastemaja ja kõrvalhooned olid puidust. 19. sajandi lõpul lisati puidust osa parempoolsesse otsa kahekorruline tellishoone. Praegu on kivist peahoone RMK Lääne-Virumaa Loobu metskonna kasutuses. 2000. aastal ostsid puitosa astroloogid Eduard ja Edda Pauksonile kuulub mõisa peahoone.

Kohaliku ajaloo saab peamiselt tutvuda Pihlamäe ja Matsahansu talu kodumuuseumides.

2.2 Elanikkond

Majapidamised asuvad külas hajali – külatüübilt on tegemist hajakülaga. Piirkonna elanikkond on valdavalt tööeline, pensionäre on umbes 20% elanike arvust. Mõningane naiste ülekaal on pensionäride hulgas. Elanikkond on aktiivne ja koostööaldis. Viimastel aastatel on intensiivistunud elamute renoveerimine.

Küla demograafiline olukord on rahuldav – rahvaarv kasvab aastast aastasse. Rahvastiku vanuseline struktuur on keskmine. Suurim vanusegrupp jääb 40-50.a vanuse vahele. Palju on ka pensioniealisi või kohe pensioniikka jõudmas inimesi. Suveperioodil kasvab külaelanike üle 100 nende inimeste arvel, kes veedavad oma suve suvilates. Suve perioodil kasvab külaelanike arv üle 20-30 inimese inimese võrra, kes tulevad taludesse linnadest puhkama, suvitama ja koolivaheaega veetma. Seega on periooditi külas praegugi üle 100 inimese.

2016	2015	2014
Loobu küla – 56 inimest	Loobu küla – 55 inimest	Loobu küla – 47 inimest
Läsna küla – 36 inimest	Läsna küla – 34 inimest	Läsna küla – 37 inimest

Läsna-Loobu küla rahvaarv seisuga 01.01.2017. Läsna-Loobu külas kokku 89 inimest, suvehooajal lisandub umbes 20 inimest. Küla eesmärgiks on elanikkonna vähenemise ärahoidmine, külas elanikkonna arvu suurenemise tagamine kooskõlas elukeskkonna kvaliteedi paranemisega.

Rahvuse järgi on kõik külaelanikud eestlased. Külátegevusse on haaratud perede kolm põlvkonda. Nii tekib küla järjepidavus, traditsioonide ning kommete edasi kandmine. Külapidudele tuuakse kaasa sõpru ning tuttavaid, seega küla tegemistega haaratud isikute ring on lai. Küla sündmustest ja ettevõtmistest võtab aktiivselt osa 80-150 inimest.

Läsna küla

Kokku 34 inimest

Mehi 19

Naisi 14

0-7 aastased – 1

7-16 aastased – 6

20-40 aastased – 7

41-60 aastased – 14

61 + aastased – 6

Keskmine vanus 42

Loobu küla

Kokku 55 inimest

Mehi 28

Naisi 27

0-7 aastased – 2

7-16 aastased – 6

20-40 aastased – 15

41-60 aastased – 16

61 + aastased – 16

Keskmine vanus 45

01.01.2017 seisuga on Läsna küla kõige vanem inimene 88-aastane, kõige noorem 4-aastane. Loobu küla kõige vanem inimene 85-aastane, kõige noorem 5-aastane.

Läsna-Loobu külas elavad väga mitmekülgsed kutseoskustega inimesi, näiteks näitlejad, poliitikud, kunstnikud, ehitajad, mitmed mehhaanikud, traktoristid, autojuhid, ettevõtlusega tegelevad inimesed jne. See on potentsiaal, mida on võimalik ära kasutada küla arengu huvides.

3 Küla looduslikud olud

Külade tüübilt on Läsna ja Loobu küla hajakülad, kus taluõuede vahel laiuvad põllud ja karjamaad. Maastik on tasane ning küllaltki metsarikas. Põllumaast kasutuses ca 30%. Veekogudeks Loobu ja Läsna jõed ning Läsna järved: Kalajärv, Linajärv ja Kaanjärv.

Loobu jõgi saab alguse Pandivere kõrgustiku põhjanõlvalt ja suubub Eru lahte Soome lahes. Loobu jõgi on keskmise suurusega, jõe pikkus on 62 km, maa-ala millelt vesi

jökke voolab on 308 km². Jõe langus on 89,9 m Suuremad lisajõed on Läsna jõgi ja Udriku oja. Alamjooksult alates on jõel järgmised paisud: Joaveski, Loobu, Undla ja Kadrina. Loobu jõgi on kogu ulatuses lõheliste elupaikadena kaitstavate veekogude nimekirjas ja harjuse kudemis- ja elupaikade nimistus. Jõe põhjas, kallastel on mitmeid ordoviitsiumi kihistuid.

Läsna jõgi seevastu on pikk 16,9 km ning maa-ala millelt vesi jökke voolab on 37,1 km².

4 Küla majanduslikud olud

Piirkonna inimesed käivad tööle Viitnale, Kadrinasse, Rakverre kui ka Tallinasse.

Külades on 6 füüsilisest isikust ettevõtjat (Indrek Saar FIE, Urmas Joosani Matsahansu Talu FIE, Pealispõllu Talu FIE, Lui Pärnamäe FIE, Kaljo Oomer FIE, Eerik Väärtnõu FIE), 15 osühingut (Kuusekännu Ratsakeskus OÜ, Mööbler OÜ, Car Baltix OÜ, Põhjala Puu OÜ, Biofert OÜ, Spacemet OÜ, PEP Arhitektid OÜ, Toomel Grupp OÜ, Autira Metall OÜ, Marga MTJ OÜ, K.O.Loodus OÜ, Estjan Auto OÜ, Avellana OÜ, Läsna Autoteenindus OÜ,), 2 täisühingut (Lahemaa Matkakeskus TÜ, Nordic Moonlight TÜ) ning 2 mittetulundusühingut (Läsna rahvamaja MTÜ, Autimene MTÜ).

Lisaks tegutseb Loobu mõisas Lääne-Virumaa RMK Loobu metskond, Läsna metsades leiab aga Kaitseväge keskpõlügeni. Läsna külas toimetavad vabakutselised kunstnikud Piret ja Jüri Mildeberg. Lisaks Läsna külateater, Läsna-Loobu külakoor ning Läsna rahvamaja väikesed laulu- ja tantsulapsed.

5 Küla infrastruktuur

Sotsiaalse infrastruktuuri ettevõtted (vallavalitsus, lasteaed, kool, arstipunkt, suuremad kauplused ja postkontor) asuvad vallakeskuses Kadrinas, umbes 20 km kaugusel. Lähim sidepunkt ning toidupood asuvad Viitnal, umbes 6 km. Ainus kultuuriasutus külade piirkonnas on Läsna rahvamaja, mis tegutseb kogukonna

vabatahtliku tegevuse korras.

Teed: Piirkonda läbivad riikliku tähtsusega asfaltkattega teed, Tallinn-Narva maantee ning Tapa-Loobu maantee, mis on asfalteeritud ning heas seisukorras. Külateed on kruusakattega ja keskmises seisukorras. Intensiivsema liiklusega teelõiguks on kahte küla läbiv Läsna-Loobu tee.

Ühistransport: Transpordivõimalused piirkonnast maakonna keskusesse on rahuldavad, läbivad bussiliinid võimaldavad Tallinn-Narva suunal sõita. Kolm korda päevas on koolibussiga võimalik saada ka Kadrina.

Elekter: Küla on täielikult elektrifitseeritud, kuid on tekkinud probleeme elektrivoolu pingekõikumisega, sest pinge on kohati madal. Elektriliine ja alajaamu on osaliselt renoveeritud, mistõttu elektrivoolu kvaliteet on paranenud, kuid see ei rahulda veel kõiki tarbijaid. Raske lume ja tugevate tormidega esineb volukatkestusi ning pinge langusi.

Sideteenused: Telefoniside kvaliteet külas on rahuldav. Mobiiliside on kõikjal olemas, kuid erinevate mobiiliteenusepakkujate andmesidekiiruse kvaliteet on erinev. Juurdepääs internetile on olemas – lähedal Viitna mobiilimast. Kuigi igasse majapidamisse ei vii sidekaableid, on seal siiski võimalik kasutada õhu teel levivat internetti.

Postiside teenused: Lähim postipunkt asub Viitna külas, umbes 6 km kaugusel. Kohapeal osutab postiteenuseid postiljon, kes toob ajalehed koju, maksab pensione ning võtab vastu ajakirjanduse tellimusi.

Veevärk: Kõikides majapidamistes on olemas oma kaevud. Esineb nii puurkaevusid kui ka salvkaevusid.

Infolevik: Kord kuus ilmub Kadrina valla ajaleht “Kodukant”, mis on kõigile külaelanikele tasuta ja tuuakse postiljoni poolt koju. Küla vajalikku infot levitakse “suust-suhu”. Külaelanikud jagavad informatsiooni ka internetis - <https://www.facebook.com/groups/rahvamaja/>. Facebooki leheküljel „Läsna-Loobu küla“ toimub tihe infovahetus – <https://www.facebook.com/lasnalooibu/>.

6 Hinnang Läsna-Loobu küla läbi SWOT-analüüsi

6.1 Läsna-Loobu küla tugevused

1. Külas elavad teotahtelised, kokkuhoidvad ja heade ideedega inimesed.
2. Elanike vahel on tugev koostöötahe.
3. Hea asukoht – Tallinnasse 75 km, Rakveresse 30 km.
4. Noored pered on rajanud külla oma kodu, elanikkond kasvab.
5. Koostöö naaberküladega on tõhus ja pidevalt arenev.
6. Külad paiknevad vabariikliku tähtsusega maantee ääres, kuid on oma olemuselt looduskaunis kohas.
7. Külas on pikaealised ühistegutsemise traditsioonid.
8. Erinevaid võimalusi pakkuvad tugevad turismitalud.
9. Kaitseväepolügooni keskpõlügeni naabrus võimaldab teostada tihedat koostööd kaitseväega (teede remont, teenindavate ettevõtete loomine).
10. RMK Loobu metskond on aktiivne piirkonna arengu toetaja.
11. Vallavolikogus esindatud kaks küla esindust, side vallavalitsusega on tugev.
12. Külal on olemas külakeskus (Läsna rahvamaja), mis pakub külaelanikele võimalusi viia läbi külaüritusi.

6.2 Läsna-Loobu küla nõrkused

1. Kohapealsete töökohtade nappus.
2. Tolmavad külateed.
3. Rajatava Kaitseväe keskpõlügeni lähedus. Keskpõlügeni intensiivne ja reeglipäratu kasutamine võib häirida kohalikke elanikke ja vähendada nende koostöötahet Kaitseväe struktuuridega.
4. Vilets elektrivarustus.

6.3 Piirkonna võimalused

1. Keskpõlügeni lähedus võimaldab luua täiendavaid töökohti ettevõtjatele.
2. Pealinna kui ka vallakeskuse Kadrina lähedus.
3. Küla paiknemine Tallinn-Narva maantee ääres.

4. Rahastamisvõimalused erinevatest fondidest ja teistest allikatest.
5. Piirkonnas arendatav turismiettevõtlus.
6. Kaugtöö võimaluste ärakasutamine.
7. Külamaja juurde uute tegutsemisvõimaluste loomine (nt. laste mänguväljaku loomine).
8. Alternatiivne põllumajandus, mesindus, tootmine küla tarbeks (marjakasvatus, ravimtaimede ja maitsetaimede kasvatus; munad, piim, väikelooma kasvatus jms).
9. Küla esindamine vallavolikogus.
10. Külade vaheline naabrivalve.
11. Tihe koostöö naaberküladega.
12. Uute aktiivsete inimeste külla elama tulemine.
13. Säilinud Loobu mõis, mida eksponeerida.

6.4 Piirkonna ohud

1. Raskustele allaandmine.
2. Koostöö huvi puudumine (MTÜ, vald, teised külad, elanikud)
3. Rahastamata projektid.
4. Külaelu liidrite väsimine ja/või läbipõlemine.
5. Elanikkonna vähenemine ja vananemine.
6. Keskkonnateenistuse ranged eeskirjad.
7. Põllumajanduse kadumine.

7 Läsna-Loobu küla vajadused

Teed: Läsna-Loobu külas olevad nii valla kui eraomandis olevad teed vajavad lõplikku väljaehitamist, renoveerimist koos kergliiklusteega.

Vesi, kanalisatsioon: Ühisveevärgi- ja kanalisatsioonitrasside väljaehitamine külade keskpaias Läsna rahvamajas kui ka vanemates elurajoonides elavatel inimestel.

Ühistransport: Ühistransport peab vastama senisest enam elanike vajadustele nii marsruutide kui ajagraafiku osas.

Suveplatsi ja mänguväljaku väljaehitamine: Küla vajab suvisteks kooskäimisteks kohta kus saab korraldada kultuuri- ja ühisüritusi. Vaja on mänguväljakut ja spordiplatsi erinevas vanuses lastele ja noortele.

8 Traditsioonid

8.1 Oma kogukonnaga külasiseselt

1. Käsitöö tegemine, õpitoad. Näiteks projekt “Magus teatriküla”, kus valmistatakse külaplaani järgi piparkoogimajadest reaalne piparkoogiküla.
2. Külapeod. Näiteks jaanipäev, suvelõpupidu, jõulupidu jt. , mis saavad alguse kohalike taidlejate eeskavadega ning lõpu ansambli järgi tantsimisega.
3. Talgud. Igast talust väljas esindus, kellel on kaasas vajalik varustus (saed, kopad, traktorid jne.). Näiteks üheskoos ehitati vana ja väsinud külakiige asemel uus ja tugev kiik.
4. Läsna teatri lavastused. Lavastused hõlmavad mitmeid põlvkondi ning suurt osa külarahvast. Läbi erinevate lugude tutvustatakse küla ajalugu ja hetkeolukorda. Näiteks “Kõrboja peremees”, mida mängitakse Läsna-Loobu külade erinevates taludes, mille käigus tutvustatakse meie küla elu. Lisaks “Itikas ja tema tütre”, mis räägib Läsna külas asuva Kaanjärve legendist.
5. Loobu kooli kokkutulekud.

8.2 Koostöös teiste küladega oma vallas/maakonnas

1. Igasuvine Läsna külateatri ringreis külastamiseks oma maakonda kui ka teisi Eesti maakondi, tutvudes teiste külade traditsioonide ning kommetega, samas tutvustades oma küla omi.
2. Ühine teatripäeva tähistamine, kaasatakse erinevaid näiteringe Haljalast, Sõmerust, Vöhmast, Kundast, Pajustist, Vösult, Vihasoolt ning Loksalt.
3. Kadrina valla külade päev, kus on Läsna-Loobu küla esindused alati väljas.

8.3 Rahvusvahelise koostööna

1. Rahvusvaheline koostöö külal hetkel puudub, kuid oleme võõrustanud külalisi Soomest, Janakkala vallast.

9 Läsna-Loobu küla tulevikupilt

Läsna-Loobu küla on avatud, atraktiivne, heakorrastatud ja kaasaegse infrastruktuuriga elujõuline paik – koht, kuhu noored haritud inimesed peale kooli lõpetamist sooviksid tagasi pöörduda, oma kodu rajada ning seal omakorda lapsi kasvatada. Samal ajal on elukohaks neile, kes tegelevad ettevõtlusega, turismindusega, talupidamisega jne.

Külas kanduvad edasi tugevad väljakujunenud traditsioonid. Küla on aktiivset tegevust soosiv inim- ja loodussõbralik, elamiseks ja puhkamiseks turvaline piirkond.

Külas ei ole suurtööstust ja keskkonda saastavaid ettevõtteid, toimib säästev ning loodusthoidev majandustegevus. Valdavaks külaelanike sissetulekuallikaks on põllumajandusest ja turismiteenuste pakkumisest laekuvad tulud.

10 Arengueesmärk

Esimene ja kõige olulisem on küla muutmine atraktiivsemaks elamiskeskkonnaks, selleks, et küla muutuks elamisväärses olemasolevale elanikkonnale, peavad olema rahuldatus elanike põhivajadused.

Eesmärgid, mida saavutada:

1. Olla elujõuline ja atraktiivne elupaik erinevas vanuses inimestele.
2. Iga koduni viiks suvel tolmuvaba ja talvel lumevaba ning korras tee.
3. Iga kodu oleks kvaliteetse elektrienergiaga varustatud.
4. Igal majapidamisel võimalus kasutada kvaliteetset interneti ühendust suhtlemiseks ja info hankimiseks ning töövahendina.
5. Igas majapidamises jätkuks puhast vett.
6. Nii noortele kui vanadele võimalus veeta külas oma vaba aega igal aastaajal iga ilmaga - mänguväljakud, töötoad, külarahva kokkusaamise koht.
7. Põlvest-põlve kanda edasi traditsioonilist ning aktiivset seltsitegevust.
8. Küla territooriumil olemas parkimisplats.
9. Küla ajalugu uuritud ja kõigile kättesaadav koduleheküljel.
10. Olemas küla sümbolika ja logo.
11. Külas on kindlustatud turvalisus naabrivalve, ettevõtete, valla ja riiklike turvastruktuuride kaudu.
12. Renoveeritud ja korrastatud majapidamised, mis küla veelgi kaunistavad.
13. Püsielanikkonna suurendamine ~ 100 inimeseni.

11 Kokkuvõte

Arengukava jaoks on arvamust avaldanud kodukohta hoidvad, piirkonda armastavad, selle tuleviku pärast muret tundvad inimesed, kes on valmis aitama piirkonna arengule kaasa jõukohaselt ja erinevatel viisidel.

Kesksel kohal füüsilise infrastruktuuri valdkonnas on teede olukorra parandamine nii suvel kui talvel külaelanike liikumisvajaduste tõttu ning ka küla rahvaarvu suurenemise üheks tingimuseks.

Ettevõtlus valdkonnas on kesksel kohal ettevõtluse arenguks soodsate tingimuste loomine ja ettevõtluse arendamine olemasolevate ressursside baasil, et külaelanikele saaks luua kodukoha siseseid töökohti.

Sotsiaalse elukeskkonna valdkonnas on kesksel kohal külaelanike ühistegevuse aktiveerimine, traditsioonide ning kommete edasikandmine.

Looduskeskkonna valdkonnas on olulisel kohal piirkonna maastiku säilimine ja heakorra parandamine, jõgede ning järvede korrashoid.

12 Lisad

Kaart

